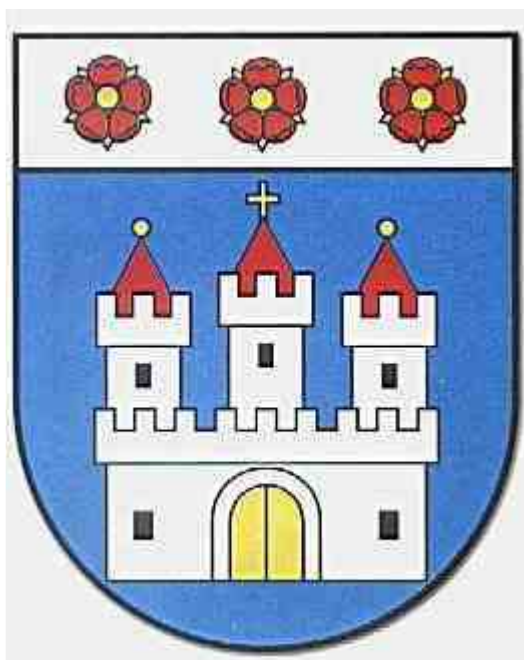

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA MIASTA I GMINY
NOWY DWÓR GDAŃSKI NA LATA 2007-2032**

**Przyjęty przez Radę Miejską
Uchwałą Nr 97/XIV/2007
w dniu 06 grudnia 2007r.**

wrzesień 2007

1	WPROWADZENIE.....	3
2	CEL I ZADANIA „PROGRAMU...”	4
3	SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO.....	5
4	STAN PRAWNY.....	7
5	ILOŚĆ I ROZMIESZCZENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY.....	14
6	FORMY FINANSOWANIA.....	18
7	ORGANIZACJA, KONTROLING I MONITORING „PROGRAMU...”	20
8	HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU...” NA LATA 2007-2032.....	21
9	LITERATURA.....	21
10	ZAŁĄCZNIKI.....	22

1. WPROWADZENIE

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami różnych metali. W zależności z jakim metalem krzemiany tworzą związek wyróżnia się kilka typów azbestu o różnej szkodliwości dla zdrowia. Najgroźniejszy jest **azbest niebieski (krokidolit)**. Największe zastosowanie przemysłowe ma **azbest biały (chryzotyl)**, następnie **azbest niebieski oraz brązowy (amosyt)**.

Azbest znany jest od kilku tysięcy lat. Szerokie jego zastosowanie nastąpiło w okresie ostatnich 100 lat. Azbest stosowany był w produkcji około 3000 wyrobów przemysłowych, głównie do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych i elewacyjnych, a także rur. Wyroby zawierające azbest posiadają wiele zalet.

Niewątpliwe zalety to:

- odporność na wysokie i niskie temperatury.
- działanie mrozu, działanie kwasów, substancji żrących,
- elastyczność, dobre własności mechaniczne,
- małe przewodnictwo cieplne.

Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne, takie jak odporność na bardzo wysokie temperatury, odporność na działanie chemikaliów, kwasów, zasad, wody morskiej. Charakteryzuje się także dużą sprężystością i wytrzymałością mechaniczną. Cechy te spowodowały, że znalazł on zastosowanie w wyrobie bardzo różnorodnych produktów.

Azbesty, niezależnie od różnic chemicznych i wynikających z budowy krystalicznej są minerałami naturalnie występujący w przyrodzie. Ich występowanie jest dość powszechne, ale tylko w niewielu miejscach kuli ziemskiej (i niekiedy jeszcze jest) eksploatowany na skali przemysłową.

Pod względem mineralogicznym rozróżnia się dwie grupy azbestów: grupę serpentynów (chryzotyli) i grupę azbestów amfibolowych. Do grupy serpentynów należy tylko jedna odmiana azbestu, azbest chryzotylowy, wydobywany i stosowany w największych ilościach. W grupie azbestów amfibolowych praktyczne znaczenie mają dwie odmiany: azbest amozytowy i krokidolitowy. W niewielkich ilościach stosowany był antofilii do produkcji filtrów z uwagi na wyjątkowo dużą odporność chemiczną.

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% do 100% azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu (koce gaśnicze, tektury uszczelkowe w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW)

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ definiowane jako „**twarde**”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna są mocno związane a w przypadku uszkodzenia mechanicznego ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia. Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów np. rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości, wiercenie. Najbardziej rozpowszechnione w Polsce to płyty azbestowo-cementowe faliste i „karo”. Rodzajem stosowanego w tych wyrobach azbestu był głównie **chryzotyl**.

Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański w 2005r. podjęła pierwsze kroki w przystąpieniu do realizacji „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002r. Na stronach internetowych naszego urzędu pojawiły się pierwsze informacje dotyczące szkodliwości azbestu, oraz karty informacyjne i karty ocen przydatności wyrobów zawierających azbest. Karty za pośrednictwem sołtysów zaczęto rozpowszechniać wśród mieszkańców gminy.

„Program...” powstał w wyniku:

- realizacji przyjętej przez Sejm RP Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. - w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38. póź. 373). w której Radę Ministrów zobowiązano do opracowania programu zmierzającego do wycofywania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.
- realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, póź. 20) oraz odpowiednich przepisów wykonawczych do tej ustawy,
- potrzeby oczyszczania kraju z azbestu oraz wyrobów zawierających ten surowiec.

2. CEL I ZADANIA PROGRAMU

- oczyszczenie terenu miasta i gminy Nowy Dwór Gdański z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest
- wyeliminowanie szkodliwego wpływu niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu

Zadanie „Programu...” - to określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest.

Program zakłada realizację następujących zadań:

- inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest
- wskazanie miejsc najbardziej narażonych na oddziaływanie azbestu
- edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania

- mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej
- mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest
- odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i innych
- podjęcie działań w celu pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu
- udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym w usuwaniu odpadów zawierających azbest
- przeznaczanie części środków finansowych z budżetu Gminy na realizację Programu
- pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością Gminy
- wymiana rur wodociągowo-kanalizacyjnych z azbestu
- eliminowanie możliwości powstawania „dzikich” składowisk z odpadami zawierającymi azbest
- oczyszczenie terenów miejskich i gminnych z terenów publicznych z odpadów azbestowych
- bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym i mieszkańcom
- okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

3. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na występowanie i typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia.

Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 mikrometrów, przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej

5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyłu o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość mniejszą od 3 mikrometrów, a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 : 1.

Mimo istnienia normatywów higienicznych dla stężenia włókien azbestu w powietrzu nie można określić dawki progowej pyłu dla działania rakotwórczego azbestu.

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego:

- pylicy azbestowej (azbestozy),
- łagodnych zmian opłucowych,
- raka płuc (najpowszechniejszego nowotworu złośliwego, powodowanego przez azbest),
- międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej, nowotworów o wysokiej złośliwości.

Przy narażeniu komunalnym na pył azbestowy głównym skutkiem zdrowotnym, który należy brać pod uwagę, jest międzybłoniak opłucnej i otrzewnej. W zależności od poziomu ekspozycji, może być obserwowany wzrost ryzyka raka płuc.

Do wykonywania pokryć dachowych oraz elewacji budynków i obiektów budowlanych powszechnie stosowane były wyroby azbestowo-cementowe w postaci płyt falistych, płaskich prasowanych i autoklawizowanych oraz płytek „karo”. Jako wyroby twarde, nieuszkodzone nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z emisją włókien do powietrza. Problem szkodliwości takich wyrobów zaczyna istnieć z chwilą pojawienia się jakichkolwiek ich uszkodzeń.

Na naruszenie i niszczenie struktury płyt (głównie powierzchniowej) duży wpływ mają warunki klimatyczne oraz zanieczyszczenia chemiczne powietrza atmosferycznego. W wyniku przemarzania płyt w okresie zimowym i silnego nagrzewania płyt w okresie letnim, połączonego z okresowymi szokami termicznymi spowodowanymi opadami deszczu dochodzi do erozji płyt, tworzenia się na powierzchni wżerów, odpryskiwania warstw materiału zawierającego azbest i w mniejszym stopniu pęknięcia płyt na całej grubości. Zjawisko to przyspieszane jest dodatkowo przez kwaśne deszcze występujące głównie na terenach przemysłowych. W wyniku oddziaływania tych czynników dochodzi do kruszenia materiału, osłabienia więzi włókien z matrycą i w efekcie końcowym do emisji włókien azbestu do powietrza. Płyty takie cechują się nierówną powierzchnią i łatwym odspajaniem kolejnych warstw materiału, nawet pod wpływem niezbyt silnych oddziaływań mechanicznych.

Drugim rodzajem uszkodzeń płyt dachowych i elewacyjnych są ich pęknięcia, odłamania naroży, wykruszenia krawędzi, dziury. Uszkodzenia te powstają na skutek oddziaływania

czynników mechanicznych spowodowanych uderzeniami twardymi przedmiotami lub odłamaniem. Również błędy w montażu płyt mogą być przyczyną powstawania uszkodzeń np. przybijanie ich gwoździami bez uprzedniego wywiercenia otworów w płycie, brak odstępów dylatacyjnych. Powoduje to destrukcją materiału z azbestem (pęknięcia). Powstawaniu uszkodzeń towarzyszy odrywanie elementów płyt, które zalegają wokół obiektów i stanowią poważne źródła emisji włókien azbestowych do otoczenia, co wynika z rozkruszania fragmentów płyt przez bawiące się nimi dzieci lub przejeżdżające pojazdy.

Poważny niepokój musi budzić fakt, że usuwanie obecnie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy, zwiększa tylko zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców gminy jak i całego kraju.

4. STAN PRAWNY

4. 1 Akty prawne dotyczące azbestu i usuwania wyrobów zawierających azbest

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 101, poz.628 z 1997 r. z późn. zm.). Ustawa zakazuje wprowadzania na polski obszar celny wyrobów zawierających azbest, azbestu, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób nie zagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczaniu środowiska.
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz.628). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.) zgodnie z art. 30 ust. 3 stanowi: Właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:

- zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
- pogorszenie stanu środowiska lub dóbr kultury,
- pogorszenie warunków zdrowotno - sanitarnych,
- wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, z późn. zm.) określa warunki przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów.
5. Ustawa z dnia 12 maja 2000r. – o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz. U. Nr 48, poz. 550, z późn. zm.)

Ustawa określa zasady i formy wspierania rozwoju regionalnego oraz zasady współdziałania w tym zakresie Rady Ministrów oraz organów administracji rządowej z samorządem terytorialnym, a w szczególności:

1. instytucje wspierające rozwój regionalny,
2. tryb prowadzenia działań z zakresu wspierania rozwoju regionalnego,
3. zasady zawierania i wykonywania kontraktu wojewódzkiego.

6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627).

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych

i ważnych postanowień dotyczących m. in. :

- państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
- opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,
- ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska,
- kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska.

7. Ustawa z dnia 27 lipca 2001r. – o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085).

Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art.54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, modyfikując i rozszerzając jej ustalenia dotyczące wykonawców prac polegających na usuwaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych). Ustawa równocześnie udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, dla określenia w drodze rozporządzenia i w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest.

4.2 Rozporządzenia ministrów dotyczące azbestu i usuwania wyrobów zawierających azbest

- 1 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 138, poz. 895) nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych obowiązek dokonania przeglądu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenia „Oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest” zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia. Jeden egzemplarz „oceny” należało złożyć do terenowego organu nadzoru budowlanego w terminie do 31 marca 1999 r., co miało na celu dokonanie inwentaryzacji wyrobów wymagających usunięcia w danym rejonie w określonym przedziale czasowym. Wszystkie wyroby posiadające gęstość objętościową mniejszą niż 1000 kg/m³ oraz zużyte wyroby o gęstości większej niż 1000 kg/m³ (azbestowo-cementowe) powinny być usunięte na koszt właściciela. W rozporządzeniu określono zasady usuwania tych wyrobów , sposób pakowania i oznakowania powstałych odpadów zawierających azbest do przewiezienia na miejsce składowania. Wykonawca prac zobowiązany jest do wykazania braku zanieczyszczenia azbestem miejsc wykonywania robót przez przedstawienie wyników pomiarów stężeń pyłów azbestu w przypadku usuwania ponad 500 m² wyrobów.
- 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny (z 1998 r. Dz. U. Nr 44, poz. 268, z 1999 r. Nr 25, poz. 222, z 2000 r. Nr 15, poz. 188, z 2001 r. Nr 10, poz. 77 i z 2002 r. Nr 1, poz. 11). Zgodnie z ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z późn. zm.), Minister Gospodarki w porozumieniu z Ministrem Środowiska, określa

corocznie, w drodze rozporządzenia, na wniosek producenta lub innego podmiotu wprowadzającego na polski obszar celny wyroby zawierające azbest, wykaz wyrobów dopuszczonych do produkcji lub wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. W załączniku tym znajdują się:

- płyty uszczelniające azbestowo – kauczukowe,
- uszczelki z tych płyt,
- przędza specjalna,
- szczeliwa azbestowe,
- azbest włóknisty.

Są to wyroby, których ze względów technicznych i technologicznych nie można jeszcze w wielu przypadkach zastąpić wyrobami bezazbestowymi. Dotyczy to przede wszystkim wyrobów o specjalnym przeznaczeniu dla potrzeb m.in. przemysłu chemicznego, rafineryjnego i energetyki.

3 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. - w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* – Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo – azbestowych,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest.
- 17 06 05* – Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

4 Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 kwietnia 1998 r. w sprawie dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu (Dz. U. Nr 55, poz. 355) określa dopuszczalną wartość stężenia azbestu w powietrzu na 1000 włókien / m³ w odniesieniu do okresu 24 godz.

5 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 152, poz.1736) określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do

- prowadzenia ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencję odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady (np. wytwórcę odpadu w postaci azbestu) na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu fakt przyjęcia odpadu. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczenie w danym roku odpadów na składowisku, wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.
- 6 Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231) określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu w materiałach budowlanych, z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997r.
 - 7 Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 września 1996r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 121, poz. 571) określa azbest (aktynolit, amozyt, antofilit, chryzotyl, krokidolit, tremolit) o numerze CAS 1332-21-4 jako czynnik rakotwórczy dla ludzi. Szczegółowo określono również obowiązki pracodawcy w zakresie rejestru czynników rakotwórczych, stosowania środków zapobiegawczych, informowania pracowników o zagrożeniach dla zdrowia, przeszkolenia pracowników oraz obowiązki lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikiem.
 - 8 Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 1999r. w sprawie wzoru książeczek badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych oraz sposobu jej wypełniania i aktualizacji (Dz. U. 92, poz. 1061) ustala wzór książeczek badań profilaktycznych.
 - 9 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 45, poz. 280) określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Pracodawca obowiązany jest stosować środki ochrony pracowników przed szkodliwym działaniem pyłu zawierającego azbest, a przed przystąpieniem do prac

- sporządzić ich szczegółowy plan. Pracownicy zatrudnieni przy pracach w kontakcie z azbestem, pracodawcy i osoby kierujące takimi pracami powinni być przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z programem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia.
- 10 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 czerwca 1998 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 79, poz. 513) określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest.
 - 11 Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 57, poz. 608). Zgodnie z tym rozporządzeniem przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - Jednolity tekst Umowy ADR (Dz. U. Nr 30, poz. 287 z 1999 r.). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest, zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne przedmioty i materiały niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Odbiorca lub przewoźnik odpadów zawierających azbest obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na usuwanie tych odpadów, w tym transport do miejsca unieszkodliwiania (składowania). Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji, starosta właściwy ze względu na miejsce składowania odpadów. Odbiorca (przewoźnik) odpadów obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.
 - 12 Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie kursów doszkalających kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne (Dz. U. Nr 57, poz. 609). Zgodnie z rozporządzeniem kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest obowiązany jest posiadać – poza prawem jazdy- świadectwo ukończenia kursu doszkalającego kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, wydane przez jednostkę upoważnioną przez marszałka województwa
 - 13 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2001 r. - w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 130, poz. 1453). Rozporządzenie określa jednostkowe stawki opłat za umieszczanie odpadów na składowisku.

4.3 Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy i powiatu :

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierającymi azbest),
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),
- udzielanie zezwoleń na transport odpadów niebezpiecznych (w tym azbestu).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub prezydentowi miasta (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o :
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,

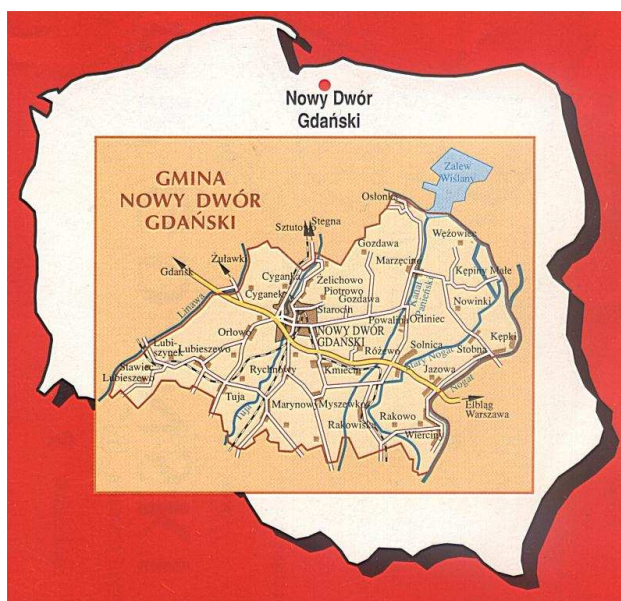
- wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone (zał. 4 i 5)
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

5. ILOŚĆ I ROZMIESZCZENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY ORAZ KOSZTY UTYLIZACJI

Gmina Nowy Dwór Gdański jest gminą miejsko – wiejską położoną w północnej części Polski w samym sercu Żuław Wiślanych delty Wisły. Administracyjnie gmina jest częścią powiatu nowodworskiego w województwie pomorskim. Stolicą gminy jest miasto Nowy Dwór Gdański, będący jednocześnie siedzibą powiatu.

Dane statystyczne gminy:

- ◆ powierzchnia: 213,00 km²
- ◆ ludność: / w tym miasto Nowy Dwór Gdański: 18 383 / stan na dzień 31.12.2006r
- ◆ gęstość zaludnienia: 105 osób / km²
- ◆ liczba miejscowości / sołectw: 43 / 22

Miasto i Gmina Nowy Dwór Gdański posiada zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim Nr 182/XVIII/2004 z dnia 26.11.2004r. Program Ochrony Środowiska na lata 2004-2011 oraz Plan Gospodarki Odpadami.

W Gminnym planie gospodarki odpadami oszacowano, z uwagi na brak inwentaryzacji, ilość znajdujących się na terenie powiatu wyrobów zawierających azbest w oparciu o przyjęty w 2001 r. przez rząd „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski” oraz o dane zawarte w „Planie gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego”.

W „Planie gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego” przyjęto, że w całym województwie pomorskim, w okresie do 2010r. powstanie około 200.000 Mg odpadów zawierających azbest. W powiecie Nowodworskim powstanie około 5.000 Mg odpadów azbestowych. Szacuje się, że 60% tych odpadów powstanie na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański

Przewiduje się, że do roku 2012 na terenie województwa pomorskiego funkcjonować będą dwa składowiska odpadów azbestowych. Część odpadów zawierających azbest składowanych będzie na składowisku przy ZUO „Łużyce” w Wejherowie oraz na drugim powstałym składowisku w Tczewie. Część przekazywana będzie na wysypisko w Trzemesznie woj.wielkopolskie.

Poniżej przedstawiono inwentaryzację wyrobów azbestowych w poszczególnych sołectwach sporządzoną w oparciu o informacje przedłożone do urzędu zgodnie z wytycznymi rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. W sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest /Dz.U.Nr 192 poz.1876/, z których wynika, iż:

- Właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest, przedkłada i corocznie aktualizuje /w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku/ Wojewodzie informację - wynik inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest – wg. załącznika nr 2 do niniejszego opracowania
- Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Tabela nr 1 : ilość wyrobów azbestowych na terenie miasta i gminy z podziałem na sołectwa (pokrycia dachowe)

lp	sołectwo	miejsowości	Ilość azbestu [m ²] (szacunkowo)
1	Gozdawa	Gozdawa	4800
2	Jazowa	Jazowa	7200
3	Kępiny Małe	Kępiny Małe	5400
4	Kępki	Kępki	4800
5	Kmiecin	Kmiecin, Różewo, Rakowe Pole	3500
6	Lubieszewo	Lubieszewo,	3600
7	Marynowy	Marynowy	4800

8	Marzęcino	Marzęcino, Osłonka	5160
9	Myszewko	Myszewko, Myszkowo	3000
10	Orliniec	Orliniec	1800
11	Orłowo	Orłowo	4200
12	Powalina	Powalina	1800
13	Rakowiska	Rakowiska	1800
14	Rakowo	Rakowo, Jazowa II	2040
15	Rychnowo Żuławsk.	Rychnowo Żuławskie, Ryki	2400
16	Solnica	Solnica	3000
17	Starocin	Starocin	3600
18	Stawiec	Stawiec, Lubieszewo Pierwsze, Lubiszynek Drugi	3120
19	Stobna	Stobna, Nowinki	3600
20	Tuja	Tuja, Orłówek	1800
21	Wierciny	Wierciny	4800
22	Żelichowo	Żelichowo, Cyganek, Cyganka, Piotrowo	4800
23	Nowy Dwór Gd	miasto	4800
razem			85.820

Powierzchnię dachów pokrytych eternitem ustalono w oparciu o złożone przez mieszkańców karty informacyjne oraz po przeprowadzonej analizie ilości budynków znajdujących się na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański. Szacuje się, że różnica może wynosić $\pm 3\%$.

Na podstawie wywiadu w terenie ustalono, że największe skupiska eternitowych pokryć dachowych występują na terenach gospodarstw po byłych zakładach rolnych. Należą tu: Jazowa Osada, Lubieszewo Pierwsze, Lubiszynem Drugi, Gozdawa Osada, Rakowe Pole, Różewo, Marynowy były ZR, Cyganka a także Wierciny, Jazowa i Kępiny Małe. Pokrycia eternitowe występują zarówno na budynkach mieszkalnych jak i gospodarczych typu stodoła czy obora.

5.1. Szacunkowe koszty utylizacji odpadów azbestowych pochodzących z pokryć dachowych

W zależności od formy płyty cementowo-azbestowej falistej ustalono, że 1m² płyty waży średnio od 11 do 16 kg.

I. 85.820m² x 11kg = 944.020 kg = **944,02 Mg**

II. 85.820m² x 16 kg = 1.373.120 kg = **1.373,12 Mg**

ILOŚĆ [m ²]	ŚREDNIA CENA ZA UTYLIZACJĘ	CAŁKOWITY KOSZT UTYLIZACJI *
85.820	30 zł/m ²	2.574.600 zł

* ryczałtowa stawka obejmująca koszty demontażu, utylizacji i transportu odpadów. Cena netto

Uwzględniając ustawowy termin obowiązkowego usunięcia wyrobów zawierających azbest do 2032r. wydatki na utylizację szacują się następująco:

2.574.600 zł : 25 lat = 102.984 zł/rok

Zakładając, że proces likwidacji wyrobów zawierających azbest będzie współfinansowany przez budżet samorządu oraz ze środków pozabudżetowych przy 20% współudziale środków własnych mieszkańców, stosunek udziału środków osób fizycznych do całości kosztów, wygląda następująco:

Koszty całkowite zł	Okres rozliczeniowy	Udział mieszkańców zł (założenie 20%)	Inne środki zł (w tym budżet miasta)
2.574.600	25 lat	514920,00	2.059.680,00
102.984	1 rok	20.596,80	82.387,20

5.2 NOWE POKRYCIA

Ceny nowych materiałów oraz koszty całkowite pokrycia powierzchni dachów i elewacji budynków /bez VAT – poziom cen rok 2006-2007 /. Informacje zebrane ze stron internetowych producentów, z punktów handlowych

Material	Średnia cena materiału zł/m ²	Całkowity koszt pokrycia zł/m ²
dachówka cementowa	27 – 33	53
dachówka ceramiczna	37 – 53	59 - 70
blacha płaska lakierowana	26 – 33	44
blacha trapezowa i profilowana	27 – 38	44 - 55
ondulina falista	20	30
papa termozgrzewalna	16	24
dachówka bitumiczna - gonty	24 - 35	44
plyta włóknisto-cementowa		
- malowana	28	44
- szara	20	30

Dla kalkulacji niniejszego opracowania przyjęto średni koszt 1 m² nowego pokrycia w wysokości:

43 zł/ m²

Szacunek wartości nowych pokryć dachowych i elewacyjnych:

$$85.820\text{m}^2 \times 43 \text{ zł/m}^2 = \mathbf{3.690.260 \text{ zł}}$$

6. FORMY FINANSOWANIA

Usuwanie wyrobów zawierających azbest, szczególnie elementów budowlanych jest kosztowne i wymaga odpowiednich nakładów finansowych. Konieczne jest zatem pozyskiwanie jak największego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest.

6.1. Środki finansowe z Unii Europejskiej można uzyskać w ramach:

6.1.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2007-2011

RPO będzie współfinansowany z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego *proponując Komisji Europejskiej dotyczące finansowania programów operacyjnych w kolejnej perspektywie finansowej zakładają, że programy będą jednofunduszowe, tzn. finansowane tylko z jednego Funduszu Strukturalnego. Jeżeli propozycja ta zostanie przyjęta przez państwa członkowskie UE, oznaczać to będzie, że RPO będzie finansowany wyłącznie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego/.* Uzupelnieniem tych środków będzie wkład krajowy – publiczny oraz prywatny.

Rodzaje potencjalnych beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
- Jednostki organizacyjne jst.
- *Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r., Dz.U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177 z późn. z.), wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego.*
- Organizacje pozarządowe.
- Szkoły wyższe.
- Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.
- Towarzystwa Budownictwa Społecznego.
- *Podmioty działające na podstawie ustawy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. nr 169, poz. 1420)*
- Organy administracji rządowej.

- Jednostki sektora finansów publicznych (pozostałe).
- Partnerstwa ww. podmiotów.

6.1.2. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Program będzie realizowany w latach 2007 – 2013 na terenie całego kraju. Podstawą realizacji założeń strategicznych programu, opisanych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych. Wszystkie te działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

Przewiduje się, iż środki na usuwanie azbestu można będzie pozyskać w ramach działania osi 3 pn. „Odnowa i rozwój wsi”.

Beneficjentami mogą być:

- gminy,
- instytucje kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego,
- kościół lub związek wyznaniowy,
- organizacja pozarządowa.

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych projektu. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 tys. zł. w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy wynosi maksymalnie 75 % kosztów kwalifikowalnych projektu.

6.2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

Ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej /WFOŚiGW/ można uzyskać pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielanych. Pożyczka udzielona przez WFOŚiGW w Gdańsku może być częściowo umorzona.

Z WFOŚiGW w Gdańsku może być przyznana również dotacja na usuwanie azbestu jeżeli zadanie jest realizowane przez:

- samorządy terytorialne

6.3. Powiatowy i Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

powinny corocznie zabezpieczać określoną pulę pieniężną w celu przeznaczenia na dotację inwestycji związanych z usuwaniem azbestu. Ta forma pomocy powinna być przeznaczona dla najuboższych właścicieli budynków, którzy nie mają możliwości pozyskania funduszy z innych źródeł.

6.4. W Gminnym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planuje się corocznie zabezpieczać kwotę z przeznaczeniem na dotacje inwestycji związanych z demontażem pokryć dachowych zawierających elementy azbestowe. Ta forma pomocy przeznaczona będzie dla wspólnot mieszkaniowych oraz osób fizycznych zamieszkałych w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański, gdyż osoby fizyczne nie mają możliwości pozyskania funduszy z innych źródeł. Wielkość dotacji zależna będzie od funduszy przyznanych na dany rok i będzie stanowiła określony % kosztów rzeczywistych zadania. Podstawą uzyskania dotacji będzie wniosek wraz z oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest /która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego opracowania/. Termin składania wniosków oraz warunki przyznawania dotacji będą podane do publicznej wiadomości.

7. ORGANIZACJA, KONTROLING I MONITORING „PROGRAMU...”

Wdrożenie gminnego planu usuwania wyrobów zawierających azbest jest etapem istotnym z punktu widzenia, czy plan zostanie wyłącznie dokumentem jakim jest w momencie opracowania, czy będzie realizowany godnie z ustalonym harmonogramem i czy będzie dokumentem „żywym”, aktualizowanym w zależności od warunków jego realizacji.

Aktualizacja planu będzie wynikać ze sporządzania przez właścicieli, zarządców lub użytkowników obowiązkowej „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest i zakończeniu ich wykorzystania.

Lista wskaźników do oceny wdrażania planu będzie przedmiotem aktualizacji, co do ich liczby i rodzajów, w zależności od danych zebranych w trakcie realizacji planu.

Poniżej proponowane wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności

Lp.	Wskaźniki monitoringu	Jednostka miary
1	Ilość odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na m ² powierzchni miasta i gminy przed rozpoczęciem realizacji programu.	kg/m ² /rok
2	Ilość odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na m ² powierzchni miasta i gminy w kolejnych latach realizacji programu.	kg/m ² /rok
4	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją programu.	%

5	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w poprzednim roku realizacji programu	%
6	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest.	PLN/rok
7	Ilość dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest	szt.

8. HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU...” NA LATA 2007-2032

Lp.	Zadania	Realizacja	Nadzór	Czas realizacji lata
				2007 - 2032
1	2	3	4	5
1	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Właściciele obiektów	Nadzór Budowlany i samorządy terytorialne	
2.	działalność informacyjno – popularyzacyjno-edukacyjna wśród mieszkańców	samorząd	Burmistrz	
3.	Aktualizacja bazy danych wyrobów zawierających azbest	samorząd	Burmistrz	
4.	Monitorowanie programu	samorząd	Rada Miejska	
5.	Przygotowywanie sprawozdań z realizacji programu (co rok)	samorząd	Rada Miejska	
6.	Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu	samorząd	Burmistrz	

9. LITERATURA

- 1.Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów RP w dniu 14 maja 2002 r.
- 2.Plan gospodarki odpadami dla miasta i gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2004-2011
- 3.Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” - materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005,
- 4.Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, projekt – Warszawa grudzień 2006 r.

5.Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest /Dz.U. z 2004r. Nr 3 poz.20 z póź.zmian./

6.Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001 r. O odpadach /t.j.z 2007r. Dz.U.Nr 39 poz.252 z póź.zmian./

7.Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych /Dz.U.Nr 199 poz.1671 z póź.zmian./

8.Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów /Dz.U.Nr 216 poz.1824/

9.Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. W sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest /Dz.U.Nr 71 poz.649/

10.Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. W sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest /Dz.U.nr 192 poz.1876/

11.Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy /Dz.U.Nr 217 poz.1833/

12.Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy /Dz.U.Nr 280 poz.2771/

13.Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególnie zagrożenie dla środowiska /Dz.U.Nr 175 poz.1439/

14.Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów /Dz.U.Nr 30 poz.213/

15. www.mgip.gov.pl.

16. www.e-azbest.pl

10. ZAŁĄCZNIKI

1. WYKAZ PRZEDSIĘBIORCÓW POSIADAJĄCYCH ZEZWOLENIE NA ODBIÓR I TRANSPORT ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (17 06 01, 17 06 05)
2. INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA
3. OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

4. INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE.
5. KARTA PRZEKAZANIA ODPADU

WYKAZ PRZEDSIĘBIORCÓW POSIADAJĄCYCH ZEZWOLENIE NA ODBIÓR I TRANSPORT ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (17 06 01, 17 06 05)

Lp	Nazwa firmy	adres	kontakt
1.	Sintac-Polska Sp z o.o.	Ul.Żagańska 1, 07-713 Warszawa Międzylesie	022/ 812 62 54, 022/ 812 76 27 sintac@sintac.com.pl
2.	PPHU ABBA-EKOMED Sp z o.o.	Ul.Moniuszki 11/13 87-100 Toruń	
3.	PUT OL-TRANS, Olgierd Hewelt	Mrzezino, Lipowa 6 84-123 Połchowo gm.Puck	058/ 673 88 57, 058/ 673 62 61 biuro@ol-trans.com.pl
4.	DEVICE sp. z o.o.	Ul.Matemblewska 2b 80-283 Gdańsk	058/ 342 52 29
5.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Łądowego MJ Sp z o.o.	Ul.Graniczna 6 Reguły 05-816 Michałowice	
6.	Zakład Robót Ogólnobudowlanych Stanisław Repiński	Ul.Fałata 10 83-400 Kościerzyna	058/ 680 19 31
7.	Zakład Remontowo-Budowlany Stanisław Karolczak	Ul.Przełajowa 10/56 94-044 Łódź	042/686 67 37, 0 602 45 52 52 stanislaw.karolczak@poczta.fm
8.	Firma Remontowo-budowlana ZEM-REM Zenon Grebieszczenko	Panieńska 23/24 m.14 80-843 Gdańsk	058-301 54 18 501 247 816
9.	Firma AM Trans Progres Sp. z o.o.	Sarmacka 7 61-616 Poznań	+48 61 656 97 37 biuro@amtrans.pl
10.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp z o.o.	Ul.Kanałowa 2 82-100 Nowy Dwór Gdański	055 247 24 93; 2472877
11.	TRANSPORT Metalurgia Sp. z o.o.	Reymonta 62 97-500 Radomsko	44 685 41 35 Fax. 44 685 42 90

12.	Usługowy Zakład Izolacji Budowlanej Janusz Gleba	Pelplińska 15, Janowo 83-211 Jabłowo k.Starogardu Gd	Tel. 058 562435 0 601 635 263
13.	ALGADER HOFMAN Sp. z o.o.	Wólczyńska 133, bud.11b 01-919 Warszawa	022 864 94 97 algader_biuro@post.pl
14.	PPHU "Eko-Mix"	Grabiszyńska 163 50-950 Wrocław	071 332 45 00 0 600 703 713
15.	ALBEKO Sieger Sp.J.	87-510 Kotowy	054 280 02 87 info@albeko.pl
16.	GAJAWI PPHU Gabriel Rogut	Odyńca 24 93-150 Łódź	042 688 43 70 0 501 028 153
17.	MAXMED Zakład Usługowo-Handlowy Marcin Murzyn	Źródłana 4 84-230 Rumia	058 671 48 82 058 671 85 63
18.	Zakład Remontowo-Budowlany AMBROŻY Sp.J	Meissnera 1/3 lok.222 03-982 Warszawa	022 831 07 64
19.	RAMID – Mirosław Dec	Kowalskiego 1/54 03-288 Warszawa	022 525 25 55 ra_mid@op.pl
20.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe JUKO Jerzy Szczukocki	1-go Maja 25 97-300 Piotrków Trybunalski	044649 94 24
21.	Zakład Instalacyjno-Elektromechaniczny MITRON Gerard Ossowski	Cegielnia 3 83-400 Kościerzyna	058 686 31 620 0 663 323 521
22.	Centrum Gospodarki Odpadami , Azbestu i Recyklingu „CARO”	Zamoyskiego 51 22-400 Zamość	084 62 730 13 caro@zamosc.home.pl
23.	TERMOEXPORT Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych	Żurawia 24/7 00-515 Warszawa	022 8213467, 6214064
24.	HABUD Sc Przedsiębiorstwo Budowlano- Handlowe	Al.Wojska Polskiego 91 82-200 Malbork	055 2723348
25.	Usługi Budowlane i Handel – Andrzej Piewcewicz	Zielona 2/6 80-746 Gdańsk	058 3055187

26.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe WAKRO	Słowackiego 16 82-500 Kwidzyn	055 2612096 info@wakro.pl
27.	Przedsiębiorstwo Budowlane RECON Sp. z o.o.	Grzegorza z Sanoka 4 80-408 Gdańsk	058 3441515 recon@recon.pl
28.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Perfekt” Monika Stolarz	Suchostrzygi Dworzec 4 83-10 Tczew	
29.	Zakład Usługowo-Handlowy „Mass-Dek” Sławomir Roziński	Głowackiego 41 83-110 Tczew	Tel.605-632-827
30.	AM Trans Progres sp. z o.o.	Surmacka 7 61-616 Poznań	48 61 6569737 biuro@amtrans.pl www.amtrans.pl

Stan na dzień 01.06.2007

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres

.....
.....

2. Właściciel/zarządca/użytkownik^{*)}:

a) osoba prawna - nazwa, adres

.....
.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres

.....
.....

3. Tytuł własności

.....
.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾

.....
.....

5. Ilość (m², tony)³⁾

6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾

b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i
substancji

.....
.....

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾

.....
.....

Data

podpis

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione, w tym papier i tektura.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

4) Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane/ instalacja przemysłowa:

.....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Pomieszczenie:

Rodzaj/ nazwa wyrobu ¹⁾

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾

Grupa/ Nr	Wyrób- rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I. Sposób zastosowania azbestu			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1000kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II. Rodzaj azbestu			
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem			
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych		10

	ruchów powietrza		
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI. Wykorzystanie pomieszczenia			
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwale lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII. Usytuowanie wyrobu			
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innych pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)

65 i więcej punktów

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)

powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat)

do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię

.....
Właściciel/ Zarządca

.....
Adres

Data

- 1) Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym- załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876)
- 2) Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym -§ 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- 3) Duże uszkodzenia- widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3% powierzchni wyrobu.
- 4) Małe uszkodzenia-brak widocznych pęknięć na powierzchni mniejszej niż 3% powierzchni wyrobu.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE.

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/ zarządca *):
 - a) osoba prawna – nazwa, adres
 - b) osoba fizyczna – imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
5. Ilość (m², tony) ³⁾
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów
7. Planowanie usunięcia wyrobów:

 - a) sposób
 - b) przez kogo
 - c) termin

8. Inne istotne informacje⁴⁾

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

2) Przy określeniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowe-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

4) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty ^a	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{b, c}		Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadu ^{b, d}	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ^b
Adres ^e		Adres ^{d, e}	Adres ^e
Telefon/faks		Telefon/faks ^d	Telefon/faks
Nr REGON		Nr REGON ^d	Nr REGON
Miejsce przeznaczenia odpadów ^f			
Kod odpadu		rodzaj odpadu	
Data/miesiąc ^g		Masa przekazanych odpadów [Mg] ^h	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{d, i}
Potwierdzam przekazanie odpadu	Potwierdzam wykonanie usługi transportu odpadu ^d	Potwierdzam przejęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	

Objaśnienia:

- ^a Numer nadawany jest przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- ^b Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu.
- ^c W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- ^d W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- ^e Adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
- ^f Adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów.
- ^g W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu. Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów.
- ^h Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ⁱ Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Autor opracowania:

mgr Jolanta Strzelczyk – inspektor ds. ochrony środowiska Referatu Gospodarki Mieniem Komunalnym, Rolnictwa i Ochrony Środowiska – Urząd Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański